

***Informacja o stanie bezpieczeństwa
sanitarnego miasta Bytomia za rok 2022***

Bytom 2023

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Bytomia za rok 2022”.

Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życie, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobrą kondycję psychofizyczną.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk wpływających na zdrowie człowieka.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzane są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno - higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych, jak i władz samorządowych oraz administracyjnych.

Działalność restrykcyjno - kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję, że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w mieście. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Spis treści:

I.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
1.	Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	7
	Wnioski	8
II.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	8
1.	Stan sanitarny szpitali	8
2.	Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych	9
3.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	9
4.	Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy	10
5.	Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarzek	10
6.	Inne podmioty udzielające świadczeń medycznych	10
	Wnioski	10
III.	Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	11
1.	Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów	14
2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych	15
3.	Piekarnie	16
4.	Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX	16
5.	Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami	16
6.	Akcje	16
7.	Działalność interwencyjna za 2022 rok	20
	Wnioski	22
IV.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej oraz wody do kąpieli	22
	Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę	22
2.	Ocena jakości wody w pływalniach	23
3.	Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej	24
V.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	25
1.	Ocena wybranych grup obiektów	25
2.	Interwencje	26
	Wnioski	27
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	27
1.	Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych	28
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia	29

3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna	30
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży	31
5.	Interwencje	31
	Wnioski	31
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	32
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy	32
2.	Nadzór nad chemikaliami i produktami kosmetycznymi	32
3.	Nadzór nad środkami zastępczymi	33
4.	Choroby zawodowe	33
5.	Interwencje	34
	Wnioski	35
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	35
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	38
X.	Działalność laboratoryjna	44
XI.	Podsumowanie	46

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2022 roku na terenie Bytomia przeprowadzono łącznie 10189 wywiadów epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych.

Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o 1931.

Tabela Nr 1 – Porównanie ogólnej liczby wybranych jednostek chorobowych oraz hospitalizacji na terenie miasta Bytomia w 2021 i 2022 roku.

Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2021		2022		Trend
		liczba	hospitalizacja	liczba	hospitalizacja	
A02.0; A02.1; A02.2-8	Salmoneloza	21	15	25	17	↑
A04.0-9; A05.0-9	Inne bakteryjne zakażenie jelitowe oraz zatrucia pokarmowe	292	279	349	332	↑
A07.1	Giardioza (lambioza)	3	0	7	1	↑
A08.0-4	Wirusowe zakażenie jelitowe	155	151	262	261	↑
A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	153	133	229	207	↑
A21	Tularemia	0	0	0	0	
A28.2	Jersinioza pozajelitowa	0	0	0	0	
A15-19	Gruźlica	25	25	23	22	↓
A31	Mikrobakteriozy - inne i BNO	0	0	0	0	
A32	Listerioza	1	1	1	1	
A33-35	Tężec	0	0	0	0	
A37	Krzusiec	0	0	0	0	
A38	Płonica (szkarlatyna)	19	0	63	0	↑

A39; A46; A48.3; B95.0; B95.3; G04.2; G00.1; A40.3; J13; B96.3/G04.2; G00.0 A41.3; J14	Inwazyjne Choroby bakteryjne, wywołane przez meningokoki, Streptococcus pyogenes, Streptococcus pneumoniae oraz Haemophilus influenzae typ B	19	10	27	17	↑
A48.1-2	Legioneloza	0	0	0	0	
A50-53	Kiła	7	2	3	0	↓
A54	Rzeżączka	0	0	6	2	↑
A55-56	Choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez chlamydie	0	0	2	0	↑
A69.2	Borelioza z Lyme	0	0	45	1	↑
-	Ostre porażenie wiotkie dzieci w wieku 0-14 lat	1	1	0	0	↓
A81	Encefalopatie gąbczaste	0	0	0	0	
Z20.3/Z24.2; Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień	13	0	39	0	↑
A84;B00.4;A81.1; A83; A85; B02.0; A86; A87.0; B00.3; A87.1-9; B02.1	Kleszczowe oraz inne wirusowe zapalenie mózgu, wirusowe zapalenie opon mózgowych	1	1	5	5	↑
G01; G04.2; G05.0; G00.2-8; G00.9	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1	0	0	↓
G03	Zapalenie opon mózgowych lub mózgu inne i nieokreślone	2	2	6	6	↑
A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)	0	0	0	0	
B01	Ospa wietrzna	506	0	827	0	↑
B05	Odra	0	0	1	1	↑
B06	Różyczka	1	0	2	0	↑
B15; B16; B18.0-1; B17.1; B18.2; B17.0,20-8; B18.8- 9; B19	Wirusowe zapalenie wątroby	2	2	21	8	↑
B20-B24, Z21	HIV, AIDS	0	0	3	0	↑

B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	1	0	5	0	↑
B50-54	Malaria (zimnica)	1	1	0	0	↓
B67	Bąblowica (echinokokoza)	0	0	0	0	
J10	Grypa	0	0	5	2	↑
J11	podejrzenia zachorowania na grypę wg MZ-55	8056	56	17026	121	↑
-	Małpia ospa	0	0	2	2	↑
U07.1-2	Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19)	12107	453	9047	210	↓

W 2022 r. na terenie miasta Bytomia wystąpiło 20 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, to jest o 2 mniej niż w roku poprzednim.

19 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiło w oddziałach szpitalnych, natomiast 1 ognisko w środowisku domowym.

We wszystkich ogniskach ustalono czynnik etiologiczny zachorowań, w 18 ogniskach zakażenia wywołane zostały przez *Clostridium difficile*, natomiast w 2 ogniskach przez rotawirusy.

Na terenie Bytomia w 2022 roku zarejestrowano 37 ognisk zakażeń wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2, to jest o 2 mniej niż w roku poprzednim, w tym 22 w szpitalach, 3 w domach pomocy społecznej, 10 w szkołach, 1 w przedszkolu, 1 w placówce opiekuńczo- wychowawczej.

W 2022 r. w nadzorowanych szpitalach wystąpiło 51 ognisk zakażeń szpitalnych, to jest o 5 więcej niż w roku poprzednim

22 ogniska zakażeń szpitalnych zostały wywołane przez koronawirusa SARS-CoV-2, 19 ognisk zakażeń przenoszonych drogą pokarmową, w tym 18 wywołanych przez *Clostridium difficile* i 1 przez rotawirusy. Ponadto wystąpiło 8 ognisk zakażeń szpitalnych wywołanych przez *Klebsiellę pneumoniae* KPC, 1 wywołane przez *Escherichię coli* ESKL i 1 wywołane przez *Proteus mirabilis* ESKL.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2022 r. nie zarejestrowano interwencji.

W 2022 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie miasta Bytomia pozyskiwano informacje o podejrzeniach zatrucia środkami zastępczymi z nadzorowanych podmiotów leczniczych. Zarejestrowano 6 przypadków podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi, to jest o 2 przypadki więcej niż w roku poprzednim. Nie zarejestrowano przypadków podejrzenia zgonów po zażyciu substancji psychoaktywnych.

1. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych zrobione

W 2022 roku na terenie miasta Bytomia sprawowano nadzór nad 43 punktami szczepień. Skontrolowano 38 punktów szczepień, w których przeprowadzono 49 kontroli.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnię imiennie do PSSE w Bytomiu. W 2022 r. poradnia POZ zgłosiła 230 dzieci oraz 230 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym. PPIS w Bytomiu wystosował 12 wezwań zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się sukcesywny wzrost liczby osób uchylających się od szczepień ochronnych.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2022 w porównaniu z rokiem poprzednim zauważalny jest wzrost wykonawstwa szczepień dzieci i młodzieży w 14 i 19 roku życia. Natomiast w zakresie szczepień zalecanych zaobserwowano wzrost wykonawstwa szczepień przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A i B, ospie wietrznej, meningokokom oraz kleszczowemu zapaleniu mózgu.

Wnioski:

1. Podsumowując prowadzony w 2022 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że zasadniczym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie były nadal zakażenia wywołane koronawirusem SARS-CoV-2 oraz występowanie ognisk zakażeń szczególnie w podmiotach leczniczych, w domach pomocy społecznej oraz w szkołach.
2. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. Zauważa się coraz większą podatność rodziców na wpływ ruchów antyszczepionkowych.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2022 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 4 szpitalami na terenie Bytomia:

- Szpital Specjalistyczny Nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15;
- SP ZOZ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 w Bytomiu, Al. Legionów 10;
- Szpital i Ambulatorium z Izbą Chorych Aresztu Śledczego w Bytomiu, ul. Wrocławska 4;
- Szpital Specjalistyczny Nr 1 w Bytomiu ul. Żeromskiego 7.

W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie w/w szpitale.

W nadzorowanych szpitalach łącznie przeprowadzono 7 kontroli, w tym 3 kontrole sanitarne kompleksowe oraz 4 kontrole sprawdzające.

W trakcie przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości stwierdzono w 2 szpitalach :

- przeterminowany sprzęt jednorazowego użytku, środki ochrony indywidualnej oraz preparaty dezynfekcyjne;
- nieprawidłowe składowanie sprzętu jednorazowego użytku i środków higienicznych;
- brak mydła w dozowniku, brak ręczników jednorazowych, nieoznakowany dozownik z preparatem dezynfekcyjnym, brak dozowników na mydło w płynie i środek do dezynfekcji rąk, zniszczone dozowniki na środek do dezynfekcji rąk, zniszczony podajnik na ręczniki jednorazowe;
- nieprawidłowa dezynfekcja narzędzi;
- nieoznakowane pojemniki z odpadami medycznymi, nieprawidłowe przechowywanie odpadów medycznych;
- brudne wnętrze lodówki na leki, brudne powierzchnie szaf, zakurzone dozowniki na mydło w płynie i preparat do dezynfekcji rąk;
- brak segregacji odzieży pracowników;
- zabrudzone ściany z zaciekami oraz ubytkami tynku w pomieszczeniach oddziałów, izby przyjęć, laboratorium, poradni przyszpitalnych, sterylizatorni, bloku operacyjnego, pracowni endoskopii, korytarzu komunikacyjnym;
- zniszczone wykładziny podłogowe z ubytkami i szczelinami w pomieszczeniach oddziałów, poradni przyszpitalnych;

- zniszczone ościeżnice drzwiowe, krzesła, regały, fotele do poboru krwi w oddziałach, zakładzie radiologii;
- brak urządzeń chroniących przed nadmiernym naświetleniem w salach chorych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 900 zł. oraz wydano 2 decyzje nakazujące.

Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 7 decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanych decyzjach oraz 1 decyzję uchylającą.

Stan sanitarno – higieniczny szpitali wymaga poprawy poprzez bieżącą realizację obowiązków nałożonych w wydanych decyzjach oraz realizację opracowanych programów dostosowania.

W 2022 r. w szpitalach na terenie Bytomia wystąpiło 51 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym w Szpitalu Specjalistycznym Nr 2 w Bytomiu - 14 ognisk, w SP ZOZ Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 4 - 29 ognisk, w Szpitalu Specjalistycznym Nr 1 – 6 ognisk, w Szpitalu i Ambulatorium z Izłą Chorych Aresztu Śledczego – 2 ogniska.

W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych nie przeprowadzono kontroli.

Przeprowadzono również 2 kontrole zapleczy szpitalnych, tj.: w Szpitalu Aresztu Śledczego w Bytomiu przy ul. Wrocławskiej 4 oraz w Szpitalu Specjalistycznym nr 2 w Bytomiu przy ul. Batorego 15.

Skontrolowane zaplecza szpitali oceniono jako dobre.

W 2022 roku rozpatrzono 2 interwencje dotyczące szpitali :

- zachorowania pacjenta na COVID-19 w trakcie hospitalizacji. Skierowano do szpitala pismo w sprawie udzielenia wyjaśnień. Ustalono, że do zakażenia pacjenta doszło w ognisku zakażenia szpitalnego. Interwencję uznano za zasadną;
- braku dostępu do pomieszczeń higieniczno- sanitarnych dla pacjentów w oddziale szpitalnym. Przeprowadzono postępowanie wyjaśniające i ustalono, że sytuacja została spowodowana awarią kanalizacji, która była w trakcie usuwania. Interwencje uznano za zasadną.

2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych

Ogółem w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Bytomiu na terenie miasta Bytomia znajdują się 2 obiekty, jednakże w bieżącym roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli zakładów opiekuńczo-leczniczych.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem znajduje się 80 podmiotów, w skład których wchodzi 126 obiektów. Ponadto nadzorem objętych jest 25 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie Bytomia w 2022 r. przeprowadzono 22 kontrole w 18 obiektach.

Nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno- higienicznego stwierdzono w 6 skontrolowanych obiektach. Nieprawidłowości dotyczyły: braku oznakowania worków i pojemników na odpady medyczne, niewłaściwej kolorystyki worków na odpady medyczne i komunalne, niewłaściwego przechowywania odpadów medycznych, nieaktualnych zapisów w procedurze dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi, zniszczonego urządzenia chłodniczego do przechowywania odpadów medycznych, nieprawidłowego gromadzenia odpadów komunalnych, braku dokumentacji potwierdzającej przekazanie odpadów medycznych do utylizacji, braku lub uszkodzonych dozowników na preparat do dezynfekcji rąk, braku preparatów do dezynfekcji powierzchni, przeterminowanych preparatów dezynfekcyjnych, przeterminowanego materiału opatrunkowego oraz sprzętu jednorazowego użytku, braku oznakowania pojemnika z preparatem do dezynfekcji powierzchni, braku rozdziału sprzętu do sprzątania poszczególnych stref czystości, złego stanu sanitarnego pomieszczeń, zniszczonego sprzętu stanowiącego wyposażenie, zniszczonej wykładziny podłogowej, zakurzonych ścian w pomieszczeniach, ubytku w płytkach ściennych, braku szafy do przechowywania odzieży wierzchniej i ochronnej personelu.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 1200 zł oraz wydano zalecenia doraźne. Ponadto wydano 3 decyzje nakazujące oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie w związku z usunięciem nieprawidłowości przez stronę.

W 2022 roku zarejestrowano 3 interwencje dotyczące ambulatoryjnych podmiotów leczniczych w zakresie:

- nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi. Przeprowadzono kontrolę podmiotu leczniczego, która wykazała nieprawidłowości. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny oraz wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane. Interwencję uznano za zasadną;
- nieprzestrzegania procedur higienicznych przy poborze krwi. Przeprowadzono kontrolę podmiotu leczniczego, która nie wykazała nieprawidłowości. Interwencję uznano za niezasadną;
- niewłaściwych warunków sanitarno- higienicznych w punkcie szczepień przeciw COVID-19. Przeprowadzono kontrolę punktu szczepień, która potwierdziła nieprawidłowości. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny i wydano zalecenia doraźne oraz wszczęto postępowanie administracyjne. Nieprawidłowości zostały usunięte, postępowanie zostało umorzone. Interwencję uznano za zasadną.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego inspektora Sanitarnego w Bytomiu znajduje się 183 obiekty, których w 2022 r. nie skontrolowano.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

W ewidencji PSSE w Bytomiu znajdują się 2 praktyki pielęgniarek. Praktyki zlokalizowane są na terenie szkół i świadczone są w nich usługi medyczne na rzecz uczniów szkoły, jednakże w 2022 r. nie zostały skontrolowane.

6. Inne podmioty udzielające świadczenia medyczne

W 2022 r. rozpatrzono 1 interwencję dot. niezachowania wymagań higieniczno - zdrowotnych przy udzielaniu świadczeń medycznych w domu pacjenta przez ratownika medycznego prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie wykonywania wlewów dożylnych witaminowych/odtruwających w domu pacjenta. Osoba prowadząca działalność została wezwana do siedziby stacji celem złożenia wyjaśnień. Przeprowadzono postępowanie wyjaśniające, które wykazało, że osoba wezwana oświadczyła, że nie prowadzi działalności w zakresie będącym przedmiotem interwencji. Interwencja została uznana za niezasadną.

Wnioski:

W roku 2022 po ustabilizowaniu się sytuacji epidemiologicznej związanej z zachorowaniami na COVID-19, podjęto kontrole podmiotów leczniczych zgodnie z opracowanym harmonogramem kontroli. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono, że kontrole w znacznej liczbie obiektów wykazały nieprawidłowości dotyczące bieżącego stanu sanitarno - higienicznego oraz w realizacji procedur zapobiegających zakażeniom. Jednocześnie stan sanitarno - techniczny obiektów, szczególnie w szpitalach nie uległ poprawie, większość prac remontowych nie było realizowanych terminowo z uwagi na trwającą od 2020 roku epidemię COVID-19. Podmioty wykonujące działalność leczniczą wymagają wzmożonego nadzoru celem poprawy obecnego stanu sanitarno - higienicznego.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2022 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie miasta Bytomia skontrolowali 877 zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, co stanowi 56 % wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Najliczniejszą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W tej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w Bytomiu można stwierdzić, że w 2022 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu zwiększyła się w stosunku do 2021 roku.

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że w roku 2022 liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była większa o 2 % niż w roku 2021.

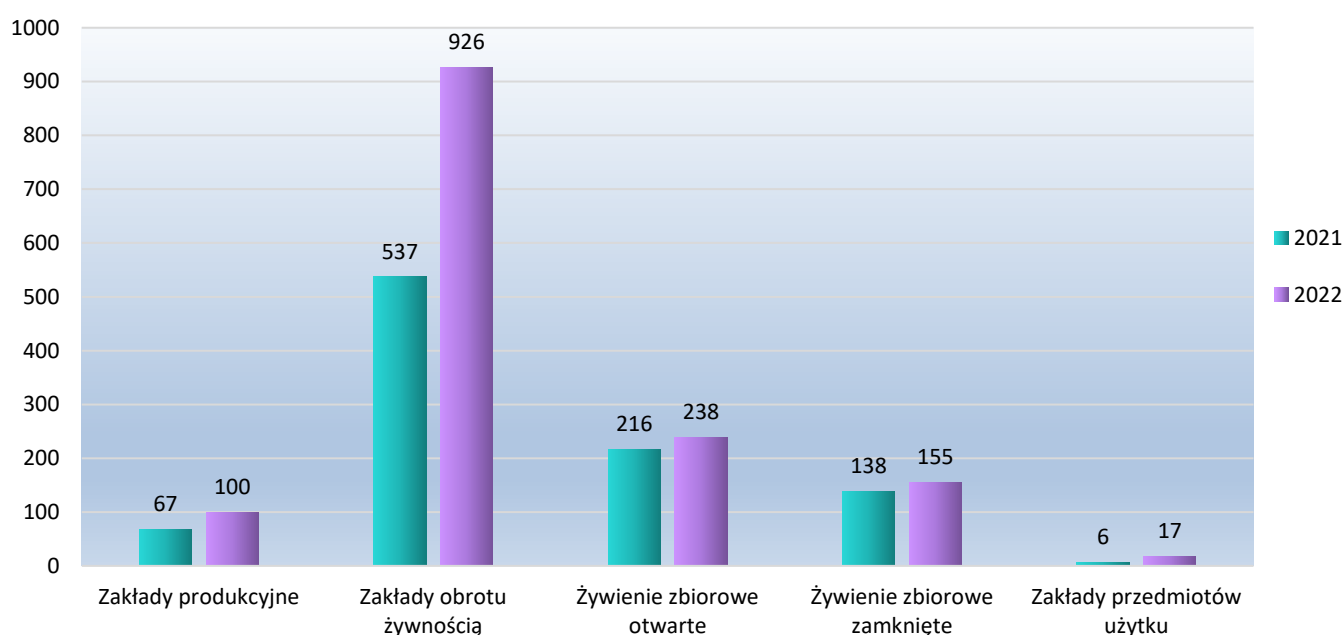
Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2021 do 2022

Rodzaj obiektu	Bytom			
	2021		2022	
	zaplanowane	wykonane	zaplanowane	wykonane
Produkcja	48	45	50	44
Obrót	259	208	325	266
Żywnienie otwarte	192	126	141	110
Żywnienie zamknięte	129	115	120	114
Materiały i wyroby	0	0	3	3
RAZEM	628	497	639	537

W roku 2022 wykonano 537 kontroli z 639 zakładów zaplanowanych do kontroli. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż harmonogram kontroli został wykonany w 84 %. Kontrole planowane nie zostały wykonane w 100% ze względu na fakt, iż większość właścicieli zakładów / obiektów branży spożywczej, których zakłady zostały zlikwidowane, bądź zawieszono działalność nie poinformowało Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu o zaistniałej sytuacji.

Na terenie miasta Bytomia w 2022 roku przeprowadzono 1436 kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole sanitarne związane z interwencjami - skargami konsumentów i klientów zakładów branży spożywczej, a także w związku z powiadomieniami RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach) otrzymanymi od Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Dodatkowo przeprowadzono 26 kontroli sanitarnych obiektów nie będących pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu. Były to kontrole przeprowadzone w związku z organizowanymi półkoloniami zimowymi i letnimi dla dzieci, imprezami masowymi, zgłoszonymi interwencjami w niezatwierdzonych zakładach oraz kontrolami dotyczącymi oceny miejsc przebywania uchodźców z Ukrainy. Porównując dane z rokiem 2021 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2022 r. zwiększyła się.

Ilość kontroli według rodzajów obiektów

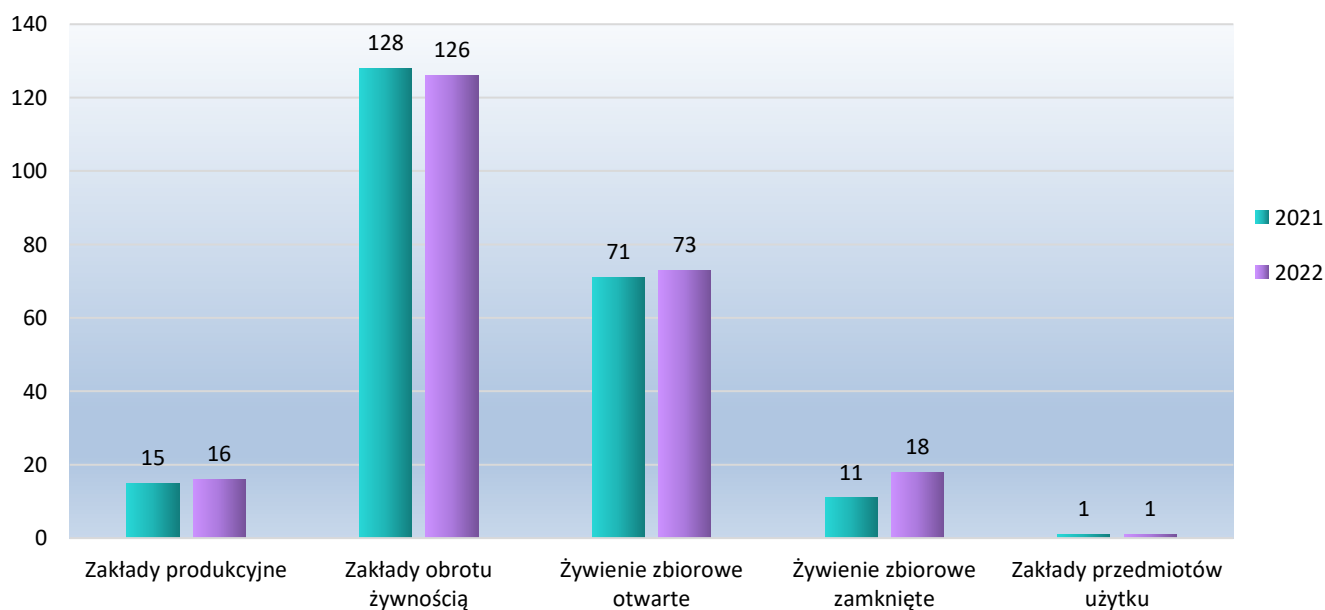
Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach obrotu żywnością tj. 926 (o ok. 42 % więcej niż w 2021 roku). W zakładach produkcyjnych przeprowadzono o 33 % więcej kontroli, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego liczba kontroli zwiększyła się o 9 % w stosunku do roku ubiegłego, w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego liczba kontroli zwiększyła się o 11 % w stosunku do roku 2021. Ponadto w roku 2022 przeprowadzono 17 kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2021 i 2022.

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzoru - wanych		Ilość obiektów skontrolo - wanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Bytom	1535	1571	702	877	964	1436	226	234	2 / 440	13 / 3795	52 - 9150	68 - 13950

W roku 2022 na terenie miasta Bytomia wydano ogółem 234 decyzje administracyjne, tj. o 3 % decyzji więcej niż w 2021 roku.

Ilość decyzji według rodzajów obiektów

Analizując ilość decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2022 liczba wydanych decyzji zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku.

Wśród zakładów produkcji żywności ilość decyzji administracyjnych jest na takim samym poziomie co w roku 2021, natomiast w zakładach obrotu żywnością zmniejszyła się o 1 %, wśród zakładów żywienia zbiorowego – otwartego liczba ta zwiększyła się o 3 %, a w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – zamkniętego zwiększyła się o 38 %.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2022 opracowano na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz w oparciu o analizę ryzyka przeprowadzoną na podstawie danych z lat ubiegłych dla poszczególnych zakładów produkcji, obrotu

żywnością lub zakładów żywienia zbiorowego oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W tym celu określono kryteria oceny zakładów oraz ich kategoryzację. Oszacowano ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF, interwencjami – skargami ze strony konsumentów i klientów obiektów i zakładów prowadzących działalność branży spożywczej oraz realizowanie zadań GIS w Warszawie i SPWIS w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny zakładów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2021 i 2022.

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2021 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno–technicznym w 2022 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych decyzji nakazujących	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych decyzji nakazujących	% obiektów złych
Bytom	702	55	7,8	877	70	7,9

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących we wszystkich zakładach żywnościowo – żywieniowych stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny utrzymuje się na podobnym poziomie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, popękane, zakurzone powierzchnie ścian, sufitów, ze śladami zagrzybienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki w posadzce),
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia zakładów,
- zły stan techniczny stolarki okiennej i drzwiowej,
- zły stan techniczny powierzchni szafek,
- brak bieżącej ciepłej wody,
- brak prawidłowej i skutecznej wentylacji w pomieszczeniach zakładu,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2021 i 2022.

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2021 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2022 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych
Bytom	702	52 / 9150	7,4	877	68 / 13950	7,7

W roku sprawozdawczym nałożono dodatkowo 3 mandaty karne na kwotę 1000 zł w zakładach niebędących pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu. Miało to miejsce w 2 zakładach obrotu żywnością oraz w 1 punkcie żywienia zbiorowego zamkniętego (punktu wydawania żywności).

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu,
- brak zachowanej higieny sprzedaży,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zalecana jest przez producenta, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie sanitarno - higienicznym zwiększyła się proporcjonalnie do większej liczby przeprowadzonych kontroli. W roku sprawozdawczym nałożono o 16 (tj. o 23 %) więcej mandatów karnych za uchybienia i nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku 2022 do badań laboratoryjnych na terenie miasta Bytomia pobrano 316 próbek (w tym 8 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością), tj. o 24% więcej próbek niż w roku 2021, w którym pobrano 240 próbek. W roku sprawozdawczym nie pobrano próbek w związku z podejrzeniem ogniska zatrucia pokarmowego.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano 155 próbek,
- pod względem organoleptycznym przebadano 44 próbki,
- pod względem fizykochemicznym przebadano 87 próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano 124 próbki,

- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano 31 próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo 5 próbek, tj. 1,5% w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi mniejszy procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległy 4 próbki, tj. 1,6 %.

Pod względem zanieczyszczeń biologicznych liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła 5, stwierdzono ślady bytowania szkodników (*5 próbek zmiotek i wytrzepek z koszyczków piekarniczych*).

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2022 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie miasta Bytomia zewidencjonowanych jest 30 piekarni, z których skontrolowano 25. W trakcie kontroli w 6 zakładach pobrano ogółem 29 próbek, w tym 14 próbek sanitarnych – wytrzepek z koszyków oraz zmiotek. 5 próbek zostało zdyskwalifikowanych ze względu na obecność zanieczyszczeń biologicznych.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF

W roku 2022 w ramach powiadomień alarmowych RASFF na terenie miasta Bytomia przeprowadzono 155 kontroli głównie w sklepach mało- i wielkopowierzchniowych, jak również w innych zakładach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia sprawdzone były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W roku sprawozdawczym w rejestrze PPIS w Bytomiu na terenie miasta Bytomia znajdowały się 2 wytwórnie oraz 30 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano 15 zakładów. Ogółem przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych w w/w obiektach.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano 8 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Akcje

W 2022 roku na terenie miasta Bytomia przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
									ilość	na łączną kwotę		
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Imprezy masowe	NS.HŻŻ i NS. HK	13	13	13	0	0	0	0	0	0	-
2.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ i PLW	2	2	8	0	0	0	0	0	0	Wspólnie z przedstawicielem IW przeprowadzono 1 kontrolę
3.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	2	2	2	0	0	0	0	0	0	-
4.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	5	5	5	0	0	0	0	0	0	-
5.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	Epidemiologia i NS.HŻŻ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
6.	Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną	NS.HŻŻ i IF	58	53	89	0	0	0	0	0	0	-
7.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedające lody porcjowane	NS.HŻŻ	7	5	5	0	0	0	0	0	0	W trakcie przeprowadzonych kontroli pobrano 5 próbek lodów z automatu. Żadna z próbek nie została zdyskwalifikowana

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unierucha- miających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8.	Kontrole obiektów pod kątem pomiaru tłuszczu stosowanego do smażenia	NS.HŻŻ	174	0	0	0	0	0	0	0	0	-
9.	Akcja dot. żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach oświaty.	NS.HŻŻ	104	85	95	5	0	0	1	100	1 zalecenie doraźne	-
10.	Akcja szpitale	NS.HŻŻ	5	4	10	1	0	0	0	0	1 zalecenie doraźne	-
11.	Akcja ryby	NS.HŻŻ	66	66	66	0	0	0	0	0	1 zalecenie doraźne	-
12.	Akcja Monakolina	NS.HŻŻ	39	39	39	0	0	0	0	0	1 zalecenie doraźne	-
13.	Akcja uchodźcy	NS.HŻŻ	14	14	14	0	0	0	0	0	0	Dodatkowo 5 adnotacji we wskazanych miejscach pobytu, lecz brak na miejscu uchodźców
14.	Akcja pieczywo bezglutenowe	NS.HŻŻ	68	68	68	0	0	0	0	0	0	-
15.	Akcja sklepy Biedronka	NS.HŻŻ	15	15	15	0	1	0	1	500	1 zalecenie doraźne	Stwierdzono obecność szkodników
RAZEM		-	572	371	429	6	1	-	2	600	5 zaleceń doraźnych	-

¹ w części opisowej podać najczęstsze powody wydawania tych decyzji

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

² w części opisowej podać powody unieruchomienia obiektu oraz informacje czy został już uruchomiony

³ w części opisowej wykazać czego dotyczyły te decyzje (nie wykazywać decyzji rachunków, umarzających postępowanie itd.)

7. Działalność interwencyjna za 2022 rok

Sekcja: NS.HŻŻ (POWIAT BYTOM)

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem 58, w tym anonimowych 6.

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem 52 (w tym 1 z 2021 r.), w tym anonimowych 6, zasadnych 14, w tym anonimowych zasadnych 4.

Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem 2 (w tym 1 rozpatrzona), w tym anonimowych 1.

L.p.	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych / niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Niewłaściwa jakość zdrowotna środków spożywczych	32	28	30	3/6	6/1400	7/21	0	0	2 interwencje bez rozpatrzenia 1 zakład nieczynny 1 interwencja przechodzi na 2023 r.
2.	Złe warunki higieniczno - sanitarne	17	16	18	3/8	7/1800	7/9	1	0	1 interwencja bez rozpatrzenia
3.	Brak higieny sprzedaży	4	4 (+1 z 2021 r.)	5	1/1	2/500	0/4	0	0	w jednym zakładzie dwa mandaty
4.	Obecność szkodników	2	2	2	0/0	0/0	0/2	0	0	-
5.	Nieprzestrzeganie obostrzeń związanych z COVID-19	1	1	1	0/0	0/0	0/1	0	0	-
6.	Uciążliwe hałasy	1	0	0	0/0	0/0	0/0	1	0	interwencja przekazana do Komendy Miejskiej Policji – Komisariat Policji III w Bytomiu
7.	Uciążliwe zapachy	1	1	1	0/0	0/0	0/1	0	0	-
SUMA		58	52	57	7/15	15/3700	14/38 (1 z 2021 r.)	2	0	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie bytomskim podobnie jak w roku ubiegłym najczęściej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2022 ilość przyjętych i rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu interwencji zmniejszyła się o 13,4 % w porównaniu do roku 2021, gdzie zgłoszono i rozpatrzono 67 interwencji.

Wnioski:

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na nadzorowanym terenie PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji nakazujących w roku 2022 jest większa w stosunku do roku 2021.
3. W roku sprawozdawczym nałożono 23% więcej mandatów karnych za zły stan sanitarno – higieniczny w zakładach.
4. Ciągłym problemem wśród większości kontrolowanych zakładów jest niestosowanie procedur i brak bieżącego prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji systemu bezpieczeństwa żywności (HACCP, GHP/GMP).
5. W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. Zarówno w roku 2021 jak i 2022 większa część przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji.
6. W 2022 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się mniejszą ilość próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2021 roku. Główną przyczyną kwestionowania próbek w 2022 roku były zanieczyszczenia biologiczne.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej i wody w pływalniach

Łącznie w 2022 r. w ramach nadzoru terenowo - laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano 135 próbek wody.

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia oraz jakość wody ciepłej i zarządców pływalni wynosiła 558.

W 2022 roku PPIS w Bytomiu wydał 8 decyzji administracyjnych w zakresach:

- 1 dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia,
- 6 dot. zbiorczej oceny wody na pływalni,
- 1 dot. legionelli.

Zarejestrowano 1 interwencję dotyczącą niewłaściwej jakości wody przeznaczonej do spożycia, którą przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami do innego urzędu.

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 151691;*
- *Zaopatrzenie w wodę – zasilanie / ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: - woda zakupowana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 17780 (SUW Bibiela; SUW Miedary; SUW Zawada; SUW Kozłowa Góra ;zbiorniki Murcki - woda mieszana ZUW Goczałkowice i ZUW Dzieckowice; awaryjnie w czasie prowadzenia prac modernizacyjnych na sieci magistralnej; dystrybutor: Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.*

Miasto Bytom korzysta z wody dostarczanej z sieci magistralnej Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach, pochodzącej z ujęć wód głębinowych zasilających Stację Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim, „Miedary” w Tarnowskich Górach i „Zawada” w Karchowicach, gm. Zbrośławice oraz z ujęć powierzchniowych: Stacja Uzdatniania Wody „Kozłowa Góra” w Wymysłowie. Pierścieniowy układ sieci wodociągowej daje możliwość mieszania wody z różnych źródeł oraz zmiany kierunku zasilania.

Jakość wody wodociągowej na terenie miasta kontrolowana była systematycznie w wyznaczonych punktach, zlokalizowanych w poszczególnych dzielnicach miasta.

Łącznie w 2022 r. na terenie miasta, w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 53 próbki wody.

Nie potwierdzoną powtórным badaniem obecność bakterii grupy coli stwierdzono w 1 próbce wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez podmioty dostarczające wodę kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2022 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Bytomia wynosiła 317.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanego zakresu wartości stwierdzono w 12 próbkach wody. Przekroczenia dotyczyły nie stanowiących potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ponadnormatywnych stężeń manganu i żelaza oraz podwyższonej wartości mętności (podwyższone wartości tych parametrów związane były z prowadzonymi przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach planowanymi pracami na wodociągu magistralnym). Przeprowadzone powtórne badania nie wykazały przekroczeń dla wyżej wymienionych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2022 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Bytomia oceniono jako przydatną do spożycia.

W 2022 r. eksploatacja sieci rozdzielczej – Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. zgłosiło 160 awarii sieci wodociągowej.

2. Ocena jakości wody w pływalniach

W 2022 r. na terenie miasta Bytomia czynnych było 6 pływalni opartych na wodzie wodociągowej (w tym 5 krytych i 1 odkryta).

W 2022 r. w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym 26 próbek wody.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów:

- ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$,
- chlor związany,
- potencjał redoks,

- mętność,
- utlenialność;
- chloroform.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach

W 2022 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła 238.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów:

- *Pseudomonas aeruginosa*,
- ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$,
- chlor związany,
- mętność,
- potencjał redoks;
- chloroform.

W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym stwierdza się, że eksploatacja pływalni w Szkole Podstawowej nr 45 ul. Karpacka 27, Szkole Podstawowej nr 54 ul. Reptowska 86, Przedszkolu Miejskim nr 10 ul. Strzelców Bytomskich 152 i OSIR ul. Parkowa 1 była prowadzona w sposób odpowiadający wymaganiom a w przypadku pływalni Stowarzyszenia Centrum Działalności Podwodnej Nurek Bytom, ul. Chorzowska 28 a oraz OSIR, ul. Wrocławska w sposób odpowiadający wymaganiom z nieprawidłowościami, pomimo podejmowanych przez zarządcę pływalni działań naprawczych stężenie chloroformu utrzymywało się na podwyższonym poziomie.

PPIS w Bytomiu wydał 6 decyzji w zakresie zbiorczej oceny wody na pływalni.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego

Skontrolowano jakość ciepłej wody w 8 obiektach, w tym:

- szpitale - 3;
- areszt/szpital - 1;
- dom pomocy społecznej - 1;
- inne świadczące usługi hotelarskie - 1;
- zakłady opiekuńczo-lecznicze (podmioty lecznicze) - 2.

Skolonizowanie sieci przez pałeczki *Legionella* sp. stwierdzono w 1 obiekcie, na który wydano decyzję nakazującą podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody, która została wykonana.

Ogółem w 2022 r. na obecność bakterii legionella pobrano 56 próbek wody, w tym zakwestionowano – 8.. W ramach kontroli wewnętrznej przedłożono 3 wyniki badań.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2022 r. kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 183 obiektach użyteczności publicznej, spośród 740 ujętych w ewidencji, łącznie przeprowadzono 192 kontrole. Wśród ocenianych obiektów znalazły się m.in.: domy pomocy społecznej i noclegownie; zakłady służące pielęgnacji i upiększaniu ciała; obiekty hotelarskie i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie; ustępy publiczne i ogólnodostępne; pływalnie kryte i odkryte; dworce autobusowe i kolejowe, przystanki; cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków oraz obiekty określane jako „inne obiekty”, do których zaliczamy m.in. apteki, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno-widowiskowe, tereny rekreacyjne, place zabaw, piaskownice, stacje paliw, magle, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, transport publiczny.

W roku 2022 r. na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego objęto bieżącym nadzorem sanitarnym zakłady oferujące usługi „solaryjne” w zakresie realizacji wymogów ustawy z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz.U z 2017 r., poz. 2111) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium (Dz.U. z 2018 r., poz. 275). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzoruje 14 obiektów, w których wykonywane są usługi „solaryjne”. Skontrolowano 11 obiektów, przeprowadzając. W żadnym z obiektów nie stwierdzono naruszenia wymogów w/w ustawy, jak również nie stwierdzono nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej.

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy licznych i różnorodnych obiektów, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii. Wyniki przeprowadzonych kontroli wskazują, że stan sanitarny obiektów uległ poprawie.

1. Ocena wybranych grup obiektów

Na koniec 2022 r. ze złym stanem higieniczno-sanitarnym i technicznym wykazano 6 obiektów. Poniżej oceniono grupy obiektów, w których nie wszystkie obiekty spełniały wymagania higieniczno - sanitarne jak i techniczne i były wydane decyzje administracyjne nakazujące.

Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

Nadzorem sanitarnym objętych jest ogółem 18 obiektów. W roku sprawozdawczym skontrolowano 11 obiektów. Zły stan sanitarno-higieniczny stwierdzono w 1 obiekcie, co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej. W porównaniu do roku ubiegłego stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów nie uległ pogorszeniu.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu

W roku 2022 skontrolowanych zostało 75 zakładów z 276 objętych nadzorem PPIS w Bytomiu. W tej grupie obiektów nałożono 4 mandaty karne na kwotę 600 zł. Przyczyną nałożenia mandatów karnych był brak opracowania i wdrożenia procedury zapewniającej

ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi; brak właściwej dezynfekcji narzędzi, nieuprzątnięte stanowiska kosmetyki, brak maseczki w takcie obsługi klienta. W zakładach, w których nałożono mandaty karne za stwierdzone nieprawidłowości, wydano również zalecenia doraźne. Zalecenia w zakładach wykonano terminowo, co potwierdzono podczas przeprowadzonych kontroli sprawdzających. W 2022r. wydano 6 decyzji administracyjnych nakazujących za stwierdzone w czasie kontroli nieprawidłowości.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan higieniczno-sanitarny i techniczny obiektów uległ pogorszeniu. Na koniec roku sprawozdawczego ze złym stanem oceniono 4 obiekty, natomiast w 2021 r., jako zły stan oceniono w 1 obiekcie.

Pływalnie

Nadzorem sanitarnym objętych jest 6 obiektów, w tym 5 pływalni (basenów) krytych całorocznych i 1 pływalnia (basen) odkryty – sezonowy. W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie obiekty.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan higieniczno-sanitarny obiektów uległ poprawie. Na koniec roku 2022 nie wykazano obiektów ze złym stanem sanitarno-higienicznym.

Zakłady karne, poprawcze, schroniska dla nieletnich

Nadzorem sanitarnym objęto 1 zakład karny, który został skontrolowany. W trakcie czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wydano decyzji administracyjnych nakazujących i decyzji unieruchamiających. Nie nałożono mandatów karnych.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan higieniczno-sanitarny obiektu uległ poprawie.

Inne obiekty użyteczności publicznej

W tej grupie obiektów zewidencjonowane są łącznie 274 obiekty takie jak: obiekty sportowe, apteki, stacje paliw, targowiska, transport publiczny, wysypiska śmieci pralnie chemiczne, noclegownie, ustępy publiczne. Skontrolowano 36 obiektów, wydano 1 decyzję nakazującą, która została wykonana w roku sprawozdawczym i dotyczyła nieprawidłowości stwierdzonych w obiekcie sportowym należącym do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Bytomiu.

W porównaniu do roku 2021, stan higieniczno-sanitarny obiektów nie uległ pogorszeniu.

2. Interwencje

W 2022 roku do PSSE w Bytomiu wpłynęło ogółem 69 wniosków mieszkańców o podjęcie interwencji w obiektach na terenie miasta Bytom. PPIS w Bytomiu rozpatrzył 54 sprawy, 6 przekazał do rozpatrzenia innym organom zgodnie z kompetencjami, 9 interwencji pozostało bez rozpatrzenia. Pracownicy PSSE w Bytomiu przeprowadzili 41 kontroli interwencyjnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 13 decyzji, 1 zalecenie doraźne, nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł oraz wydano 2 upomnienia w związku z niewykonaniem obowiązków wynikających z decyzji nakazujących. 6 interwencji okazało się zasadnych.

Największa liczba zgłoszonych interwencji – 28 dotyczyła złego stanu sanitarnego budynków - klatek schodowych, piwnic, i strychów. 24 sprawy PPIS w Bytomiu rozpatrzył w ramach posiadanych kompetencji. Przeprowadzono łącznie 25 kontroli. wydano 11 decyzji oraz 2 upomnienia. Tylko 4 interwencje okazały się zasadne, które dotyczyły budynków mieszkalnych na terenie miasta Bytomia. Kontrole wykazały nieprawidłowości stanu

sanitarne – higieniczne, co skutkowało wydaniem decyzji nakazującej na zarządcę budynku. Nakazy decyzji zostały wykonane w całości, co potwierdziła kontrola sprawdzająca. Dużą liczbę zgłoszonych interwencji stanowiły sprawy związane z zagrożeniem spowodowanym obecnością insektów, gryzoni i zwierząt oraz uciążliwych lokatorów, którzy poprzez niewłaściwe użytkowanie lokali mieszkalnych stwarzali dogodne warunki do namnażania się insektów i gryzoni. 1 zgłoszenie pozostało bez rozpatrzenia. Pozostałe sprawy PPIS w Bytomiu rozpatrzył w ramach posiadanych kompetencji. Rozpatrzone sprawy nie potwierdziły występowania nieprawidłowości.

W sprawie złego stanu sanitarnego posesji wpłynęło 13 interwencji. 1 interwencja okazała się zasadna, co skutkowało wydaniem decyzji nakazującej na właściciela terenu w zakresie doprowadzenia do należytego stanu sanitarnego teren działki poprzez usunięcie zalegających odpadów komunalnych oraz wielkogabarytowych. Nakazy decyzji zostały wykonane w całości, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

5 interwencji dotyczyło obiektów użyteczności publicznej. Wszystkie sprawy zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu. Wydano 1 decyzję nakazującą, nałożono 1 mandat karny oraz wydano 1 zalecenie doraźne. Jedną interwencję uznano za zasadną, a dotyczyła zakładu kosmetycznego. Nakazy decyzji oraz zalecenia doraźne zostały wykonane w całości, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

Pozostałych interwencji dotyczyły:

- 1) uciążliwości spowodowanych przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi;
- 2) uciążliwościami związanych z hałasem;
- 3) nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych obowiązujących w trakcie trwania COVID -19;
- 4) uciążliwości powodowanych przez hodowlę zwierząt;
- 5) nieprawidłowego magazynowania soli drogowej w prywatnej firmie.

Wnioski:

1. W roku 2022, podobnie jak w roku ubiegłym zdecydowana większość skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej spełniała podstawowe wymagania higieniczno - sanitarne i techniczne. Ogółem skontrolowano 183 obiekty, wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących. Po analizie wszystkich niewykonanych decyzji 6 obiektów oceniono jako złe..
2. W 2022 r. wzrosła liczba zgłaszanych przez mieszkańców interwencji.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2022 r. na terenie miasta Bytomia bieżącym nadzorem sanitarno - higienicznym objętych było 177 obiektów. Przeprowadzono 126 kontroli w nadzorowanych placówkach, co stanowi 69.5 %.

W roku sprawozdawczym utworzono 7 nowych placówek, tj. : 1 szkoła policealna, 1 placówka wsparcia dziennego, 5 placówek opiekuńczo - wychowawczych.

W roku sprawozdawczym likwidacji uległy 2 placówki tj.: 1 sala zabaw, 1 szkoła policealna.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych

1.1. Szkoły

W 2022 r., pod nadzorem PPIS w Bytomiu były 53 szkoły, w tym 27 szkół podstawowych, 5 szkół policealnych, 12 zespołów szkół, 5 LO, 1 technikum oraz 3 szkoły specjalne. Skontrolowano 40 szkół. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano dwie nowe decyzje nakazujące, liczba ta zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2021.

Nadal istnieją placówki, w których wydane decyzje administracyjne w latach wcześniejszych są kilkakrotnie prolongowane, co powoduje znaczne pogorszenie się zarówno ich stanu sanitarno - higienicznego oraz technicznego.

W porównaniu z poprzednim rokiem sprawozdawczym liczba decyzji wyegzekwowanych utrzymuje się na stałym poziomie. W roku 2022 wykonano jedną decyzję w całości.

We wszystkich skontrolowanych placówkach szkolnych zapewniono odpowiednią ilość środków higieny osobistej oraz środków czystości i dezynfekcyjnych. Szkoły wyposażone są w dozowniki do dezynfekcji rąk oraz do dezynfekcji pomieszczeń.

W ramach profilaktyki zdrowotnej i współpracy z pielęgniarkami szkolnymi wykonano pomiary w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wytypowanych placówkach będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu.

Dokonano pomiarów wagi tornistrów u 1050 uczniów, w 59 oddziałach.

31,7 % przebadanych uczniów nosiło zbyt ciężki tornister – tj. powyżej 15% masy ciała.

1.2. Przedszkola i inne formy

W 2022 r. pod nadzorem PSSE w Bytomiu było 59 przedszkoli. Skontrolowano 39 z nich.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w przedszkolach w roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji nakazujących.

Wydano 7 decyzji administracyjnych zmieniających termin wykonania nakazów decyzji wydanych w latach wcześniejszych. W porównaniu do 2021 r., liczba decyzji prolongujących uległa zwiększeniu.

Istnieją jednak placówki publiczne, w których stan sanitarno - higieniczny i techniczny uległ pogorszeniu, a nakazy ujęte w decyzjach nie są realizowane terminowo.

Stan bieżącej czystości i porządku w kontrolowanych placówkach był prawidłowy i nie budził zastrzeżeń.

Kontrole przeprowadzone w zakresie oceny terenów rekreacyjnych i placów zabaw, nie wykazały nieprawidłowości. Placówki posiadają aktualne przeglądy stanu technicznego

urządzeń zabawowych. Przed rozpoczęciem sezonu wiosenno-letniego dokonywana jest wymiana piasku w piaskownicach. Piaskownice są zabezpieczane przed zanieczyszczeniami.

1.3. Żłobki

W roku sprawozdawczym pod nadzorem było 14 placówek, w tym 1 klub malucha. W 2022 r., skontrolowano 7 placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W trakcie przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że stan sanitarno - higieniczny i techniczny w pomieszczeniach i na terenie placówek jest prawidłowy.

1.4. Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2022 r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu znajdowało się 17 świetlic środowiskowych oraz 3 warsztaty terapii zajęciowej. Skontrolowano 3 placówki. W roku sprawozdawczym utworzono jedną nową świetlicę środowiskową działającą na terenie szkoły podstawowej. Stan sanitarno - higieniczny skontrolowanych placówek nie budził zastrzeżeń.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

2.1. Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W czasie przeprowadzanych kompleksowych kontroli, stwierdzono że placówki są sukcesywnie doposażone w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach, dostosowane do zasad ergonomii, posiadające stosowne certyfikaty.

2.2. Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli kompleksowych w 2022 r., w 7 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny i spełniają wymagania § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1604), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia.

2.3. Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym wydano jedną nową decyzję administracyjną nakazującą, dot. nieprawidłowości bloku sportowego i miejsca do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Sytuacja w w/w zakresie w porównaniu z rokiem 2021 r., utrzymuje się na stałym poziomie. Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry. Odnotowuje się, że młodzież korzysta z natrysków sporadycznie. Wszystkie skontrolowane szkoły posiadały boiska lub teren rekreacyjny.

2.4. Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli, we wszystkich szkołach dokonywana była ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażone w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony ochraniające przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Stan sanitarno - higieniczny był bez zastrzeżeń, w żadnej z placówek nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie.

2.5. Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych)

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne. Zarówno w 2021, jak i w 2022 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. W pracowniach chemicznych lub na ich zapleczach, gdzie stosowane są w czasie zajęć substancje niebezpieczne zapewniony jest dopływ bieżącej zimnej wody. W pracowniach znajdują się aktualne spisy wykorzystywanych w czasie zajęć z chemii niebezpiecznych substancji chemicznych. Nauczyciele z chemii posiadają aktualne karty charakterystyki substancji niebezpiecznych, które udostępniane są w czasie kontroli. Niebezpieczne substancje chemiczne są prawidłowo przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach, w pojemnikach prawidłowo oznakowanych. Wszystkie pracownie posiadają apteczki pierwszej pomocy. Nauczyciele posiadają zaświadczenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Niektóre szkoły nie posiadają substancji niebezpiecznych w pracowniach chemicznych. W szkołach tych zajęcia z chemii są realizowane wyłącznie w formie wykładu bądź pokazu.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

Podczas oceny spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w szkołach dokonywane są oceny stanu sanitarno - higienicznego i technicznego gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji administracyjnych w w/w zakresie. We wszystkich placówkach stan sanitarno - higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń. Zdecydowana większość gabinetów posiada nowo zakupione wyposażenie do pomieszczeń zgodnie z obowiązującymi wymogami. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

Pielęgniarki szkolne, w ramach swojej działalności dokonują bieżących przeglądów czystości skóry uczniów zgodnie z wewnętrznymi procedurami opracowanymi przez dyrektorów placówek, co odnotowywane jest w dokumentacji medycznej.

Wszystkie gabinety wyposażone są w środki do dezynfekcji rąk oraz środki do dezynfekcji pomieszczeń i wyposażenia.

W ramach współpracy z pielęgniarkami szkolnymi dokonuje się pomiarów obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, po których podejmowane są działania profilaktyczne w ww. zakresie.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W ramach akcji „Zima 2022”, zgłoszonych zostało 8 turnusów zimowego wypoczynku, w formie półkolonii w miejscu zamieszkania. W czasie trwania wypoczynku skontrolowano 3 placówki. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 165 dzieci i młodzieży.

W porównaniu z rokiem 2021 liczba skontrolowanych turnusów wypoczynku zimowego wraz z ilością wypoczywających dzieci zwiększyła się.

W ramach akcji „Lato 2022” zgłoszonych zostało 27 turnusów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania w trakcie, którego przeprowadzono 11 kontroli. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 599 dzieci i młodzieży.

W porównaniu z rokiem 2021 liczba skontrolowanych turnusów wypoczynku letniego wraz z ilością wypoczywających dzieci zwiększyła się.

We wszystkich placówkach stan sanitarno - higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej oraz odpowiednia ilość środków dezynfekcyjnych.

5. Interwencje

W 2022 r., zgłoszono 2 interwencje na nadzorowanym terenie, które były bezzasadne. W porównaniu z rokiem 2021 liczba interwencji uległa zmniejszeniu.

Wnioski:

Nadal stwierdza się konieczność terminowego realizowania nakazów decyzji administracyjnych PPIS w Bytomiu i większego zaangażowania gminy w zabezpieczenie odpowiedniej ilości środków finansowych z przeznaczeniem na prace remontowe, których dyrektorzy placówek nie są w stanie zrealizować we własnym zakresie, albowiem wielokrotne prolongowanie nakazów decyzji wydanych w latach wcześniejszych powoduje pogorszenie się warunków sanitarno-technicznych i niewłaściwe utrzymanie warunków higieniczno-zdrowotnych.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy ma na celu ochronę zdrowia pracowników przed niekorzystnymi skutkami narażenia na czynniki pochodzenia chemicznego, fizycznego i biologicznego w środowisku pracy. Działania te zapobiegają powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych oraz poprawiają stan sanitarny pomieszczeń i otoczenia zakładów, co pozwala zapewnić pracownikom bezpieczeństwo podczas wykonywanych prac.

Na terenie miasta Bytom nadzorem objętych jest 368 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W 2022 r. przeprowadzono 100 kontroli w 97 obiektach.

W ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie miasta Bytom skontrolowano 48 zakładów, przeprowadzono 51 kontroli. W 7 zakładach stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły następujących zagadnień: brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy; pracodawca nie zapewnia warunków do higienicznego przechowywania odzieży własnej, roboczej i ochronnej oraz do higienicznego spożywania posiłków; pracodawca nie zapewnia umywalki z doprowadzeniem wody ciepłej i zimnej; ubytek w podłodze wyłożonej drewnopodobnymi panelami w pomieszczeniu obsługi interesanta; brak rejestru prac których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym; brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym; zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy; brak wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu pracy, zły stan sanitarny pomieszczeń higieniczno - sanitarnych. W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 7 decyzji administracyjnych nakazujących.

Na koniec 2022 r. w 5 zakładach pracy stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (hałas, pyły, mikroklimat gorący). Podczas kontroli stwierdzono, że pracodawcy podejmują działania organizacyjno - techniczne zmierzające do ograniczenia narażenia na te czynniki. Pracownicy są poinformowani o narażeniu oraz są wyposażeni w środki ochrony osobistej, jak również poddawani są badaniom profilaktycznym lekarskim i monitorowany jest stan zdrowia pracowników narażonych.

2. Nadzór nad chemikaliami i produktami kosmetycznymi

W ramach prowadzonego nadzoru nad chemikaliami i produktami kosmetycznymi przeprowadzono 29 kontrole i 15 wizytacji w obiektach wprowadzających do obrotu chemikalia, produkty biobójcze, detergenty, produkty kosmetyczne. Kontrole dotyczyły głównie oznakowania produktów, składu produktu, posiadanych pozwoleń na obrót produktami biobójczymi. Kontrole w 3 obiektach wykazały nieprawidłowości w zakresie produktów kosmetycznych, wobec czego wydano 3 decyzje nakazujące (2 decyzja w sprawie

usunięcia nieprawidłowego oznakowania, 1 decyzja w sprawie wycofania produktów kosmetycznych z obrotu w związku z niedozwoloną substancją w ich składzie oraz sprzedawane po upływie minimalnej trwałości).

Ponadto w związku z podejrzeniem zatrucia u ludzi wywołanego spożyciem denaturatu skażonego alkoholem metylowym w stężeniach przekraczających obowiązującą normę przeprowadzono 13 kontroli i 63 wizytacji w obiektach handlowych (sklepy, hurtownie), pobrano 18 prób produktu o nazwie „denaturat” do badań laboratoryjnych na zawartości metanolu, wydano 7 decyzji nakazujących wycofanie z obrotu kwestionowanego produktu.

W Bytomiu znajduje się jeden podmiot zajmujący się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3 takich jak nadmanganian VI potasu, toluen, aceton, kwas siarkowy, solny.

W ramach projektu REACH-EN-FORCE-10 dotyczącego spełniania wymogów prawnych wprowadzonych na rynek produktów chemicznych przeprowadzono 1 kontrolę, która nie wykazała nieprawidłowości. Natomiast w ramach projektu BPR-EN-FORCE-2 (BEF-2) dotyczącego sprawdzenia zgodności z obowiązkami wynikającymi z rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych również przeprowadzono 1 kontrolę, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Nadzór nad środkami zastępczymi

Przeprowadzono 3 kontrole w związku z podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Kontrole dotyczyły produktów zawierających w swoim składzie substancję HHC-O. Przeprowadzone kontrole wykazały, że w obrocie nie było produktów, będących środkami zastępczymi. Na bieżąco dokonuje się weryfikacji stron internetowych w zakresie sprzedaży środków zastępczych.

4. Choroby zawodowe

W roku 2022 roku PPIS w Bytomiu wydał 31 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 16 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 15 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w 2022 r. wynosi 16 przypadków w tym: pylice płuc (poz. 3) – 11 przypadków, przewlekłe choroby narządu głosu (poz. 15) – 2 przypadki; nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi (poz. 17) – 2 przypadki oraz przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 20) – 1 przypadek. W/w choroby były spowodowane działaniem pyłów zwłókniających, nadmiernym wysiłkiem głosowym, czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi oraz monotypowym sposobem wykonywania pracy

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2021 i 2022

Numer choroby zawodowej i nazwa	2021 r.	2022 r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz.3 - pylice płuc	5	11
poz. 15 - przewlekłe choroby narządu głosu	0	2
poz. 17 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	0	2
poz. 20 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	0	1
poz. 26 – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	2	0
Razem	7	16

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie miasta Bytomia w porównaniu do roku 2021 wzrosła liczba stwierdzonych chorób zawodowych. W roku 2022 pojawiły się przypadki, których nie odnotowano w 2021 r., tj. przewlekłe choroby narządu głosu, nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi oraz przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy.

5. Interwencje

W 2022 r. wpłynęło 6 wniosków o podjęcie interwencji. Interwencje dotyczyły: szkodliwego wpływu aparatu RTG w gabinecie stomatologicznym, który usytuowany jest bezpośrednio nad lokalem mieszkalnym; w zakresie nieprzestrzegania bezpieczeństwa i higieny pracy a także nie stosowania się do określonych ograniczeń nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w zakładzie pracy; podejrzenia naruszenia norm sanitarnych przewozu pasażerów w publicznym transporcie zbiorowym oraz bezpiecznych i higienicznych warunków pracy motorniczych w Zajeźdni Tramwajowej w Bytomiu na Pętli Bytom - Szkoła Medyczna; nieprawidłowości w magazynowaniu soli drogowej; stosowanie środków leczniczych w tym toksyny botulinowej w działalności kosmetycznej; dot. uciążliwości działalnością zakładu produkcyjnego (smród siarki w godzinach nocnych, spuszczenie ścieków na łąki, uskarżanie się mieszkańców na stan zdrowia).

W związku ze zgłoszonymi interwencjami przeprowadzono 4 kontrole. Przeprowadzone czynności nie wykazały nieprawidłowości, wobec czego zgłoszenia uznano za bezzasadne.

Wniosek dot. uciążliwości działalnością zakładu produkcyjnego został przekazany zgodnie z kompetencjami do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach.

Wnioski:

1. Przeprowadzone kontrole w zakładach pracy podobnie jak w roku ubiegłym wykazały, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. Ponadto stwierdzono, że pracodawcy nie dbają o stan sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higienicznosanitarnych. Istotnym czynnikiem w zachowaniu odpowiedniego stanu higieniczno - sanitarnego zakładów pracy jest systematyczny nadzór w tym zakresie.
2. Przeprowadzone kontrole w zakresie chemikaliów i produktów kosmetycznych wykazały, że podmioty wprowadzające do obrotu produkty kosmetyczne nie znają obowiązujących przepisów dot. kosmetyków. Nie przestrzegają obowiązku znakowania produktów w języku polskim, jak również nie zwracają uwagi na skład produktu.
3. W 2022 r., podobnie jak w roku ubiegłym, na terenie miasta Bytomia nie stwierdzono stacjonarnych punktów sprzedaży środków zastępczych i nie prowadzono postępowań w tym zakresie.
4. W zakresie chorób zawodowych w 2022 stwierdzono duży wzrost liczby chorób będących następstwem narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy.
5. W roku sprawozdawczym przedstawiciele PPIS w Bytomiu w ramach prowadzonego nadzoru w zakładach pracy podejmowali działania profilaktyczne w zakresie propagowania zdrowego stylu życia, uświadamiania o szkodliwości palenia tytoniu, o ścisłym związku zachorowania na schorzenia nowotworowe z nałogiem palenia tytoniu. Sprawdzano realizację zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych tj. zakazu palenia na terenie zakładu pracy.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywieniowo-żywnościowe, obiekty usługowo - handlowe, obiekty przemysłowe, zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego, oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych, obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydano:

- 5 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym: 2 dot. studium oraz 3 dot. planów,
- 2 opinie w sprawie zaopiniowania projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz 4 opinie w sprawie zaopiniowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Dla miasta Bytomia uzgodniono i zaopiniowano:

1. na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:
  - projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy Orzegowskiej w Bytomiu,
  - projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy Łużyckiej w Bytomiu,
  - projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie Placu Jana w Bytomiu,
  - dwa projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom.
2. na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
  - projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic: Strzelców Bytomskich i Magdaleny w Bytomiu,
  - projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic: Dworskiej, Strzelców Bytomskich i Stanisława Witczaka w Bytomiu,
  - projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy ulicami: Świętochłowską, Krzyżową i Chorzowską w Bytomiu, zwanego planem „Łagiewniki-Wschód”,
  - projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie ulicy Żołnierskiej w Bytomiu – etap II – część zachodnia,
  - dwa projekty zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom.

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu lub lokalizacji inwestycji celu publicznego. Uzgodniono 37 wniosków dotyczących tego zagadnienia.

W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- 15 opinii sanitarnych stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz 1 opinię stwierdzającą potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wraz z zakresem raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły: inwestycje związane z wytwarzaniem ciepła i energetyką - 31%, inwestycje związane z gospodarką wodno – ściekową – 25%, obiekty przemysłowe i inne – po 19 %, inwestycje drogowe – 6 %.

W roku 2022 uzgodnionych zostało pozytywnie 5 dokumentacji projektowych, natomiast w 2021 inwestorzy nie występowali z wnioskami o uzgodnienie dokumentacji projektowych. Wydane opinie stanowiły: 40% zakłady kosmetyczno – fryzjerskie i odnowy biologicznej oraz po 20 % obiekty handlowo - usługowe, obiekty żywieniowo – żywnościowy i obiekty turystyczne.

W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 34 stanowiska odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 32 opinie sanitarne dopuszczające do użytkowania obiekty budowlane oraz 2 opinie negatywne), w 2021 r. wydano 47 pozytywnych opinii sanitarnych dopuszczających obiekty do użytkowania, 2 negatywne. Ze wszystkich wpływających wniosków 38 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, 62 % odnosiło się do zmiany sposobu użytkowania obiektów.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywienia-żywnościowe – 41 %, zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej – 26 %, obiekty przemysłowe – 12 %, obiekty handlowo-usługowe i inne – po ok. 9 % oraz stacje paliw – 3 %.

W 2022 roku upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili 71 kontroli i wizytacji obiektów i inwestycji zlokalizowanych na terenie Miasta Bytomia.

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022 roku nie wpłynęły żadne skargi mieszkańców miasta Bytomia.

Porównując rok 2022 i 2021 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy spadek wydanych stanowisk o ok. 20 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Realizacja zadań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2022 r. na terenie województwa i na terenie działania PSSE Bytom wynika z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej kraju i potrzeb zdrowotnych ludności. W 2022 roku z uwagi na sytuację epidemiologiczną kraju realizowane zadania to ogólnopolskie i wojewódzkie programy profilaktyczne oraz interwencje nieprogramowe polegających na prowadzeniu kampanii społecznych i akcji zdrowotnych.

W roku 2022 przeprowadzono 14 wizytacji, zorganizowano i przeprowadzono 17 akcji profilaktycznych w tym 3 akcje w szkołach podczas zebrań z rodzicami. Zorganizowano i przeprowadzono 7 zajęć warsztatowych dla dzieci z przedszkoli i uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, 9 wystaw dot. informacji dla uchodźców, kampanii EFSA, antybiotyków, profilaktyki HIV/AIDS. Koordynowano 3 konkursy dot. akcji „Wirusoochrona” i profilaktyki HIV/AIDS .

Działania informacyjno-edukacyjne w ramach wojewódzkiej akcji informacyjnej pt. "Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny"

Dbając o bezpieczeństwo mieszkańców w związku z zachorowaniami na Covid-19 prowadzono działania informacyjno-edukacyjne w zakresie zasad higieny i możliwości rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Aktualizowano materiały edukacyjnych na stronie internetowej i portalach społecznościowych: Facebook, Twitter. W marcu rozszerzono działania dla osób z Ukrainy uciekający przed wojną, dla których opracowano ulotki zawierające podstawowe informacje w języku ukraińskim.

Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Wirusoochrona”

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny kontynuował na terenie województwa śląskiego realizację akcji informacyjno-edukacyjnej pn. „Wirusoochrona”. Akcja miała na celu wzmocnienie działań przeciwepidemicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzenie zajęć dla najmłodszych, przypominających o przestrzeganiu podstawowych zasad higieny oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów, ze szczególnym

uwzględnieniem profilaktyki koronawirusa i grypy. W akcji udział wzięło: w III edycji 42 placówki; 26 przedszkoli i 16 szkół podstawowych, w IV edycji 57 placówek: 34 przedszkola i 23 szkoły podstawowe. W IV edycji akcja została rozszerzona w szkołach podstawowych o moduł „Szkoła Maksy i Eli”. Dla zainteresowanych placówek materiały przekazano w wersji papierowej.

Wojewódzki projekt edukacyjny „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

Celem projektu było wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie zdrowego stylu życia w placówkach przedszkolnych. Realizowany od 2017 roku. Działania projektowe miały wzbogacić wiedzę najmłodszych i ukształtować w nich nawyki higieniczno-zdrowotne m.in. w zakresie zbilansowanej diety – „Żywnienie na wagę zdrowia”, jak również profilaktyki chorób zakaźnych, w tym szczepień; umiejętnego korzystania z promieni UV oraz profilaktyki tytoniowej i szkodliwości dymów innego pochodzenia. W roku przedszkolnym 2021/2022 projekt zrealizowały 43 placówki przedszkolne, edukacją objęto łącznie 2465 przedszkolaków. W 2 przedszkolach zaprezentowano przedszkolakom bajkę „Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepana”.

Ogólnopolski program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Program dedykowany przede wszystkim dzieciom w wieku przedszkolnym (5-6-latki), rodzicom, opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W trakcie realizacji programu dzieci dowiedziały się skąd biorą się produkty ekologiczne, dlaczego warto je wybierać, jakie są zalecenia zdrowego stylu życia oraz jak przestrzegać zasad higieny.

Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) rozpoczął kampanię informacyjną „Wybieraj Bezpieczną Żywność” #EUChooseSafeFood. Celem kampanii było uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. Konsumenci w Unii Europejskiej należą do najlepiej chronionych i poinformowanych o zagrożeniach w łańcuchu żywnościowym obywateli na świecie. Przy współpracy z Sekcją HŻŻ i PU przeprowadzono webinar online dotyczący znakowania żywności, w którym uczestniczyło 95 osób.

Profilaktyka używania środków psychoaktywnych

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła również działania w zakresie profilaktyki palenia tytoniu i e-papierosów. Prowadzone działania edukacyjne powinny mieć wpływ na zmiany w społeczeństwie w kwestii dotyczącej palenia tytoniu. Działania dotyczące przestrzegania zakazu palenia tytoniu prowadzone były na terenie placówek oświatowo-wychowawczych, zakładów opieki zdrowotnej, zakładów pracy oraz w zakładach gastronomicznych. W ramach tego programu przeprowadzono 7 akcji profilaktycznych, a 115 osób skorzystało z pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Program przygotowany do dzieci w wieku 5-6 lat. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. Edukacją objęto 1385 dzieci z 33 placówek przedszkolnych.

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, dedykowany jest dzieciom klas czwartych szkoły podstawowej. Głównym celem jest zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Zajęcia były realizowane za pomocą zróżnicowanych metod aktywizujących, takich jak dyskusje, wymiana doświadczeń, spostrzeżeń, pomysłów. Podstawą całego cyklu są przygotowane przez uczniów cztery zadania, które dotyczą różnych aspektów problemu uzależnienia od tytoniu oraz prewencji w tym zakresie.

Program realizowało 15 szkół podstawowych.

Działania w zakresie profilaktyki używania środków psychoaktywnych w tym nowych narkotyków

Mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo młodzieży oraz ze względu na obserwowane niepokojące zjawiska jakim jest nadmierne korzystanie z nowych narkotyków, Inspekcja Sanitarna prowadziła systematyczne działania edukacyjno-informacyjne zmierzające do zminimalizowania używania środków psychoaktywnych. W tym zakresie realizowane poniższe programy:

- **Program profilaktyki uniwersalnej „Smak życia czyli debata o dopalaczach**

Celem tego programu było dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W roku szkolnym 2021/2022 program zrealizowały 24 szkoły podstawowe.

- **Ogólnopolski program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?**

Program obejmował informacje dotyczące ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. W roku szkolnym 2021/2022 program zrealizowało 11 szkół ponadpodstawowych.

W trakcie prowadzonych warsztatów profilaktycznych umożliwiono młodym osobom wykonanie z testami w alkogoglach i narkogoglach oraz pomiarów stężenia tlenu w wdychanym powietrzu.

- **Kampania wojewódzka Dopalacze Wypalacze „groźne narkotyki”**

Celem tej akcji profilaktycznej było zwrócenie uwagi na problem uzależnienia od nowych narkotyków i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży. W 2022 roku działania edukacyjne prowadzono podczas

7 akcji profilaktycznych, połączonych z dystrybucją materiałów, wykonywaniem testów w narkogoglach u zainteresowanych osób.

Działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i nowotworów.

Promocja szczepień ochronnych – Kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, #szczepimy się

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszym sposobem zapobiegania wielu chorobom zakaźnym, zmniejszając tym samym liczbę powikłań oraz zgonów.

Celem kampanii jest przede wszystkim podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych w tym promocja szczepień SARS-CoV-2, zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym.

Grupą docelową kampanii jest ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem osób z grupy największego ryzyka zachorowań na choroby zakaźne, czyli dzieci, osoby starsze oraz podróżujące po świecie.

Działania w zakresie profilaktyki szczepień ochronnych realizowane były w grupach dzieci przedszkolnych w ramach projekt „Klub zdrowego przedszkolaka”, w formie słuchowiska lub czytanie książeczki „Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepana”.

Profilaktyka wirusa HPV i raka szyjki macicy Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Celem programu „Wybierz Życie-Pierwszy Krok” jest podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy. Zadaniem programu jest podniesienie świadomości zdrowotnej w zakresie roli profilaktyki wtórnej i pierwotnej raka szyjki macicy, a także motywowanie młodzież do podjęcia roli liderów edukacji zdrowotnej w swoim środowisku, w celu wpływania na zachowania zdrowotne rodziców i opiekunów, a zwłaszcza wzrost zainteresowania badaniami profilaktycznymi w tym badaniami cytologicznymi. Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych, rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna.

Profilaktyka czerniaka Program edukacyjny „Znamię! Znam je?”

W ostatnich latach w Polsce można obserwować gwałtowny wzrost liczby zachorowań na czerniaka złośliwego, głównie wśród ludzi młodych. Przygotowany program edukacyjny, skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych, ma na celu poszerzenie wiedzy o nowotworach złośliwych będących następstwem korzystania z solarium. Środkiem kształtowania właściwych zachowań prozdrowotnych jest podniesienie świadomości społecznej w zakresie szkodliwości promieniowania UV wydzielanego przez solaria. Dzięki edukacji w ramach programu, młodzież poznała zasady ochrony przed czerniakiem, cechy charakterystyczne czerniaka oraz sposób kontroli własnej skóry.

„Podstępne WZW”

Celem programu „Podstępne WZW” jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV oraz kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym i stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole. Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych, rodzice

i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna. W roku szkolnym 2021/2022 program zrealizowało 21 szkół ponadpodstawowych.

Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV. – Profilaktyka HIV/AIDS

W ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS podejmowano działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Jednym z celów kampanii było uświadamianie, że zakażenie wirusem HIV nie jest już wyzwaniem dla medycyny, a przy odpowiednim leczeniu można z nim żyć wiele lat i stać się niezakaźnym dla innych osób. Program ma na celu kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS. W trakcie realizacji programu zachęcano do wykonania bezpłatnego i anonimowego testu w kierunku HIV w punktach konsultacyjno-diagnostycznych.

Profilaktyka wad postawy

Popelnione w dzieciństwie, w fazie wzrostu kręgosłupa, nieprawidłowości rzutują na jego sprawność i funkcjonowanie w dorosłym życiu. Przeciążone plecaki uczniów to poważny problem narzucający potrzebę edukacji i działań zaradczych. Kształtowanie prawidłowej postawy ciała jest jednym z warunków właściwego rozwoju fizycznego dziecka. Ciężkie tornistry mogą przyczynić się do niewłaściwej postawy, bólów kręgosłupa, zmniejszenia pojemności płuc. W 2022 r. nasilono działania w szkołach w zakresie pomiaru obciążenia uczniów ciężarem tornistrów przy współdziałaniu Sekcji HDIM.

Akcja informacyjna „Brązowo, ale czy zdrowo?”

Ryzyko zdrowotne związane ze zbyt długim przebywaniem na słońcu zwiększa się w okresie wakacji, dlatego edukacją na temat zasad profilaktyki chroniących przed skutkami nadmiernego promieniowania UV objęto osoby wypoczywające na terenie kąpielisk i placówek wypoczynku letniego w ramach akcji „Brązowo, ale czy zdrowo”. W okresie wakacji przeprowadzono 2 akcje profilaktyczne, zachęcając organizatorów wypoczynku letniego do ekspozycji materiałów o tej tematyce. W okresie wakacji zorganizowano przyciągające uwagę **wakacyjne okienko profilaktyczne** z materiałami na temat zdrowia.

Akcja „Bezpieczne Ferie 2022” „Bezpieczne Wakacje 2022”

Wakacje, ferie zimowe to czas, w którym w większym stopniu niż zwykle, narażeni jesteśmy na różnego rodzaju zagrożenia, dlatego prowadzone były działania informacyjno-edukacyjne promujące zdrowy styl życia, aktywność fizyczną, profilaktykę uzależnień (tytoń, alkohol, narkotyki, w tym dopalacze) zapobieganie chorobom zakaźnym. Zorganizowano i przeprowadzono: 3 akcje profilaktyczne, zajęcia warsztatowe dla 157 dzieci oraz narady z organizatorami wypoczynku, zachęcając ich do ekspozycji materiałów o tej tematyce.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, ustanowiony w 2008 roku przez Komisję Europejską na wniosek Europejskiego Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób, obchodzony jest 18 listopada każdego roku, by zwrócić uwagę na problem antybiotykooporności. Przeciwstawienie się utracie skuteczności terapeutycznego działania antybiotyków jest istotnym elementem działań prozdrowotnych inicjowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Podczas 3 akcji profilaktycznych zwracano uwagę na problem antybiotykooporności oraz nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Interwencje wynikające z sytuacji epidemiologicznej:- Działania na rzecz osób uciekających przed wojną na Ukrainie

W miesiącu marcu wychodząc na przeciw osobom uciekającym przed wojną na Ukrainie przygotowano ulotkę informacyjną zachęcającą do szczepień p/covid - z aktualnymi punktami szczepień na terenie Bytomia. Pracownicy PSSE Bytom zorganizowali akcję informacyjną w Urzędzie Miasta w Bytomiu, w trakcie której rozdawano materiały dla osób pochodzenia ukraińskiego dotyczącymi szczepień ochronnych, najważniejszymi zasadami bezpiecznego zachowania podczas epidemii koronawirusa oraz z podstawowymi zasadami przygotowaniu posiłków. Dodatkowo, tablice z informacjami dla Ukraińców przygotowano w 3 bytomskich szkołach .

Dodatkowo materiały w wersji elektronicznej w języku polskim i ukraińskim dot. profilaktyki chorób zakaźnych (krztusiec ,polio, odra WZW typu A i Covid -19), przekazano do Urzędów miast, gmin i szpitali. Do punktów stałego pobytu uchodźców dostarczono materiały papierowe dot. profilaktyki HIV/AIDS.

Akcja Bezpieczne grzybobranie

Zbieranie grzybów jest niezwykle popularne wśród społeczeństwa, wymaga wiedzy oraz doświadczenia. Główną przyczyną zatrucia grzybami jest niewłaściwe rozpoznanie jadalnych i trujących grzybów. Dlatego w okresie od maja do października prowadzone były działania informacyjno- edukacyjne. Podczas 3 akcji profilaktycznych rozpowszechniono materiały związane z grzybami, przygotowano tablice informacyjną z ekspozycją grzybów jadalnych i trujących. Zainteresowane osoby miały możliwość sprawdzenia grzybów przez grzyboznawcę zatrudnionego w PSSE w Bytomiu. Podczas akcji edukacją objęto 1450 osób.

Podsumowanie

Głównym celem działań Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom w 2022 r. było kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, promowanie zdrowego stylu życia, oraz pogłębienie świadomości w zakresie zachowań ryzykownych dla zdrowia. Powyższe działania obejmowały realizację programów edukacyjnych oraz kampanii społecznych. Na podstawie prowadzonego systematycznie monitoringu i oceny poszczególnych przedsięwzięć prozdrowotnych w placówkach oświatowo-wychowawczych stwierdzono, że realizacja programów jest prowadzona właściwie. W działaniach zmierzających do poprawy stanu zdrowia mieszkańców uwzględniono bieżące problemy związane z tematyką zdrowia

i sytuacją epidemiologiczną kraju. Edukacja ukierunkowana na zwiększenie świadomości i odpowiedzialności za własne zdrowie wśród ludności wymaga długofalowych, permanentnych działań o szerokim zakresie, skierowanych do różnych grup odbiorców. Na całokształt sytuacji zdrowia niewątpliwie ma wpływ styl życia, dlatego też potrzebna jest współpraca wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej. W roku 2022 w dużej mierze edukacja i promocja zdrowia była prowadzona za pośrednictwem mediów społecznościowych i strony internetowej. Ta forma przekazu cieszy się dużym zainteresowaniem, umożliwia możliwość dotarcia do większej liczby osób w różnym wieku, w szczególności do młodzieży. Media społecznościowe, dają możliwość szybkiej komunikacji ze społeczeństwem w ciekawy i nowoczesny sposób, co niewątpliwie wpływa na skuteczność działań profilaktycznych.

X. Działalność laboratoryjna

W zakresie badań laboratoryjnych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. W 2022 roku Oddział Laboratoryjny realizował swoje zadania zgodnie z planem, mimo działań związanych z epidemią Covid – 19 w I kwartale 2022 roku. Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej zakres badań akredytowanych jest uaktualniany lub rozszerzany o nowe lub zmieniające się metodyki badań. Szczególną wagę do aktualizacji zakresu badań akredytowanych przywiązuje się do tych metodyk badawczych, które znajdują się w wymaganym obszarze prawnym. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej audytorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań.

W 2022 roku:

a) ***Sekcja Badań Wody*** przeprowadziła mikrobiologiczne, fizykochemiczne i sensoryczne badania:

- wody przeznaczonej do spożycia – zbadano 39 próbek (co stanowi wzrost ilości badań o 680 % względem roku 2021),
- wody z pływalni i innych obiektów wyposażonych w niecki basenowe – zbadano 30 próbek (co stanowi wzrost o 36% względem ubiegłego roku),
- wody wodociągowej ciepłej – zbadano 80 próbek (co stanowi 5% spadek względem roku ubiegłego).

W zakresie badań mikrobiologicznych oznaczane były: bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów, liczba *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii z rodzaju *Legionella*, liczba bakterii *Clostridium perfringens* oraz liczba przetrwalników beztlenowców redukujących siarczynę (*clostridia*).

Badania fizyko – chemiczne obejmowały oznaczanie barwy, mętności, przewodnictwa, odczynu, zawartości jonu amonowego, azotynów, azotanów, chlorków, żelaza, manganu, wapnia, magnezu, glinu, twardości ogólnej, utlenialności, zawartości fosforanów.

Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

b) **Sekcja Badań Żywności** wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne oraz badania sensoryczne.

Na terenie miasta Bytom:

- w kierunku mikrobiologicznym – zbadano 155 próbek (co stanowi 30% wzrost względem ubiegłego roku),
- w kierunku fizykochemicznym – zbadano 46 próbek (w tym 14 próbek sanitarnych), co stanowi odpowiednio wzrost ilości próbek fizykochemicznych o 7% i wzrost ilości próbek sanitarnych o 75% względem ubiegłego roku.,
- w kierunku badań sensorycznych zbadano 42 próbki, czyli o 100% więcej niż w 2021 roku.

Badania mikrobiologiczne obejmowały wszystkie grupy produktów akredytowanych.

Monitoringiem badań fizykochemicznych objęto oznaczanie poziomu azotanów i azotynów w warzywach, w środkach specjalnego przeznaczenia żywieniowego (z udziałem warzyw) dla niemowląt i małych dzieci (w sumie 5 próbek) oraz w mięsie i produktach mięsnych, rybach i przetworach rybnych, w środkach specjalnego przeznaczenia żywieniowego (z udziałem mięsa) dla niemowląt i małych dzieci (w sumie 10 próbek).

Kontrolą sanitarną, w ramach corocznej akcji „mklik próchniczek”, objęto piekarnie, skąd pobrano i zbadano 14 próbek sanitarnych w kierunku zanieczyszczeń biologicznych. Pięć z w/w próbek kwestionowano za obecność szkodników i ich pozostałości.

Badania sensoryczne żywności obejmowały wszystkie akredytowane grupy produktów spożywczych.

c) **Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń** przeprowadziła badania bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych (*Salmonella* i *Shigella*), badania parazytologiczne, badania skuteczności sterylizacji urządzeń. W próbkach przyjętych do badań w punkcie przyjęcia próbek w Bytomiu wykonano:

- 17312 badań u 5440 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby (co stanowi wzrost ilości badań o 7% względem roku poprzedniego),
- 97 badań u 34 osób, które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi (co stanowi 3-krotny wzrost ilości badań względem 2021 roku),
- 35 badań dla 10 osób, u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych (ilość porównywalna z 2021 rokiem),

- 47 badań u 18 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu (co stanowi 4-krotny wzrost ilości badań względem 2021 roku),
- 4 badania dla 4 osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną (ilość porównywalna z 2021 rokiem),
- 34 badania dla 18 osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego (wzrost o 41% względem roku poprzedniego),
- 1025 badań sporali (co stanowi 8% wzrost ilości próbek względem roku 2021).

XI. Podsumowanie

W okresie minionego roku 2022, pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali 2096 kontroli.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 411 decyzje administracyjne. Ponadto wydano 306 decyzji obciążających stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości oraz za kontrole na wniosek strony.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono 77 mandatów karnych na kwotę 16650 zł.

W przypadku występujących trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami zastosowano środki przymusowego postępowania w administracji tj.

- wystawiono 6 tytułów wykonawczych,
- wydano 13 postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę 3795 zł.

W 2022 r. w 6 obiektach skontrolowanych stwierdzono bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego wydano 6 decyzji z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS dot. unieruchomienia obiektów (3), tj.: cukiernia, restauracja, sklep spożywczy oraz 3 decyzje dot. usunięcia nieprawidłowego oznakowania i wycofania produktów kosmetycznych z obrotu w związku z niedozwoloną substancją w ich składzie oraz sprzedawane po upływie minimalnej trwałości.

W roku sprawozdawczym nie kierowano wniosków o ukaranie do sądu oraz nie nałożono kary pieniężnej w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej były również skierowane w zakresie przeciwepidemicznym dot. chorób zakaźnych, w tym SARS-CoV-2, w szczególności na przeprowadzaniu dochodzeń epidemiologicznych u 10189 osób zakażonych. Ponadto podejmowane były działania w związku z interwencjami, które mogły stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi.

Prowadzono również działania w ramach systemu RASFF/RAPEX, kontrole graniczne, zatwierdzanie i rejestracja zakładów.